

ABSTRACTS

"The social base of the peace movement in Flanders" (Johan De Deken)

This article tests some of the propositions that can be deduced from theories that try to explain the origins and the social base of "new" social movements. For this purpose the results are used of an inquiry that has been conducted under 330 activists of the Flemish peace movement VAKA. The results of this inquiry are compared with a sample of 1945 persons, who can be considered as representative for the entire Flemish population. Several multivariate models are constructed, trying to explain (1) the participation in the movement (2) the motivations that lie behind the (potential) engagement of the participants. Activist of the Flemish peace movement turned out to be highly educated and to be employed far from the productivistic core of performance of society. An important interaction was found between those two variables and the variable which expresses philosophy of life: Institutional Catholicism had a moderating effect on their influence, whereas belonging to "philosophical minorities" such as Non-Church Christians and Latitudinarians worked as an intensifier for the effect of certain occupations and for the effect of education in general.

"Catholicism and pillarization in Belgium, West-Germany, The Netherlands and France" (Staf Hellemans)

In an attempt to overcome the traditional limitation of pillarization studies to the Low Countries, pillarization processes in four countries (Belgium, Germany, the Netherlands and France) are reconstructed historically. Out of their confrontation we conclude i.a. that catholic pillars are not only found in small countries, but also in big ones (Germany, Italy), that pillarization processus happen to occur in all four countries without resulting always in a pillar (France), that a minority position can lead to an early as well as to a belated pillarization (Germany against the Netherlands), that the dynamic of the church is essential for a succesfull ending of the pillarization processus (Belgium, Germany, the Netherlands against France), that depillarization can occur in very different ways. The frequency and variation in the processes of pillarization and depillarization, this is the absence of a unique model, ask for an elaboration of a more general theory in this field

"The new sociology of science" (Dominique Vancraeynest, Rudi Laermans, Christine Delhaye & Frank Snijders)

The sociology of science is marked by a rapid expansion during the last decades. In this article some important shifts in this proces are linked. Starting from the normative-functionalistic

model of science, one tries to discern how the 'revolutionary' impact of the writings of T.S.Kuhn led to a new impetus in the sociology of science. The plural interpretation of his work raised new questions on behalf of the status of science. The study of cognitive as well as social- interactive elements in the production of scientific knowledge is a point of intense debate. Eventually one option is this discussion is highlighted, namely the constructivist approach.

"The influence of the homosexual social networks on the use of sexual techniques" (John Vincke, ...)

Sexual anal techniques (passive, active, fistfucking or handballing) play a dominant role in the spread of sexual transmittable diseases. From a sociological point of view it is very interesting to know if, and in what way the participation in the homosexual subculture has an impact on the practice of these techniques. It was hypothesized that in the absence of a valid role model for homosexuals participation in the gay subculture influences the way homosexuals organize and practice their sexuality. This hypothesis was confirmed for active anal intercourse and the use of amyl nitrate and in a lesser way for handballing. A negative relationship was found between participation in the gay sub-culture and passive anal intercourse. Those findings have strong implications for preventive work in the domain of sexual transmittable diseases. It also neutralizes the common sense conviction that homosexuals are one homogeneous group.

RESUMES

"La base sociale du mouvement de paix en Flandre" (Johan De Deken)

Dans cet article, nous examinons certaines propositions que nous avons déduites de théories concernant l'origine et la base sociale des "nouveaux" mouvements sociaux. Une enquête effectuée auprès de 330 militants d'un mouvement flamand de paix, le VAKA, nous sert de point de départ pour cette étude. Les résultats sont comparés à un sondage de 1945 personnes, considéré comme représentatif pour la population flamande. Différents modèles à variables multiples sont construits, pour expliquer la participation et la motivation des participants potentiels au mouvement. Les résultats démontrent que les militants (potentiels) du mouvement flamand pour la paix ont un niveau d'enseignement plus élevé que la moyenne de la population; qu'ils travaillent principalement dans des secteurs non-productifs de l'économie et qui ne sont pas liés au marché. En outre, notre analyse démontre une interaction importante entre ces deux variables d'une part, et les conceptions philosophiques ou religieuses de l'autre: le catholicisme institutionnel semble avoir un effet modérateur sur l'influence de ces deux variables. Par contre, l'appartenance à une minorité philosophique ou religieuse, comme par exemple les libre-penseurs ou les chrétiens non-pratiquants, semble intensifier l'effet du type d'activité professionnelle et celui du niveau de l'enseignement en général.

"Catholicisme et pillarisation en Belgique, aux Pays-Bas, en Allemagne et en France" (Staf Hellemans)

Dans un essai d'élargissement au delà de la Belgique et des Pays-Bas, des recherches sur la pillarisation, l'évolution des catholiques dans quatre pays (la Belgique, l'Allemagne, les Pays-Bas et la France) est historiquement reconstruite. Nous concluons de leur confrontation réciproque e.a. que des piliers catholiques se trouvent non pas seulement dans des petites pays, mais aussi dans des pays plus vastes (l'Allemagne, l'Italie), que des processus de pillarisation ont eu lieu dans chacun des quatre pays sans résulter pourtant partout dans un pilier (la France), qu'une situation de minorisation peut mener tant à une pillarisation précoce (l'Allemagne) qu'à une pillarisation tardive (les Pays-Bas), que la dynamique de l'église est essentielle pour une pillarisation réussie (la Belgique, l'Allemagne et les Pays-Bas contre la France), que la dépillarisation peut s'exécuter sur différentes manières. Le nombre et la variation des processus de pillarisation et de dépillarisation, c'est-à-dire l'absence d'un modèle unique, demandent qu'une théorie plus générale dans ce domaine-ci soit élaborée.

"La nouvelle sociologie de la science" (Dominique Van Craeynest, Rudi Laermans, Christine Delhayé & Frank Sniijders)

La sociologie de la science a connue une évolution rapide dans les dernières années. Dans l'article suivant les moments les plus importants dans ce processus de changement sont liés. A partir du modèle normatif et fonctionnaliste on a essayé de situer l'impact révolutionnaire de l'oeuvre de T.S.Kuhn dans le domaine de la sociologie de la science. L'interprétation multiple de ses écrits a renouvelé fondamentalement cette discussion. L'étude des aspects cognitives aussi bien que les éléments socio-interactives conditionne le débat récent. Finalement une réponse dans ce débat est développée, plus précisément: l'option constructiviste.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Johan DE DEKEN (1963) studeerde sociologie aan de Vrije Universiteit Brussel. Van december 1986 tot augustus 1988 was hij tewerkgesteld als gewetensbezwaarde aan het Centrum voor Polemologie van die universiteit. Momenteel is hij graduate-student in de sociologie aan de Brown universiteit in Providence (Rhode Island) in de Verenigde Staten.

Christine DELHAYE (09-06-60) is wetenschappelijk medewerker aan het Departement Sociologie van de K.U.Leuven.

Staf HELLEMANS (1953) is verbonden aan het Departement Sociologie van de K.U.Leuven en aan de Handelshogeschool te Antwerpen. Hij werkt in het kader van een doctoraal proefschrift (promotor: K. Dobbelaere) aan een algemene theorie van verzuiling.

Rudi LAERMANS (1957) is als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de afdeling Cultuur- en Godsdienstsociologie van het Departement Sociologie van de Katholieke Universiteit Leuven. Naast algemeen-(cultuur) sociologisch onderzoek verricht hij een studie rond het thema 'culturele modernisering en katholieke zuil in Vlaanderen, 1945-1980'.

Hugo PRINSEN (1945) is wetenschappelijk medewerker aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde te Antwerpen.

Luc SABBE (1951) is medisch microbioloog en verbonden aan het Labo voor Medische Microbiologie, Universitair Ziekenhuis, Gent.

Frank SNIJDERS (1960) studeerde sociologie aan de Katholieke Universiteit Leuven. Thans is hij werkzaam aan de Open Universiteit Heerlen bij de Product-Groep Sociale Wetenschappen. Hij is er belast met de cursus onderwijssociologie.

Dominique VANCRAEYNEST (30-01-1959) student Sociologie en MBA aan de K.U.Leuven. Hij was gedurende drie jaar als assistent verbonden aan het Departement Sociologie van de K.U.Leuven binnen het centrum voor theoretische en onderwijssociologie. Sedert 1986 is hij werkzaam in het bedrijf SOBEMAP als coördinator van het marktonderzoek op internationale schaal.

John VINCKE (1956) is als assistent verbonden aan het Seminarie voor Theoretische en Toegepaste Sociologie van de Rijksuniversiteit Gent.

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS

Manuscript. In regel komen alleen originele bijdragen in de Nederlandse taal in aanmerking. De gebruikelijke lengte belooft een 20-tal bladzijden. In het manuscript dient de voorkeurspelling gevolgd. Naast deze klassieke artikels neemt het tijdschrift ook wetenschappelijke essays, onderzoeksnota's en besprekingsartikels op.

Titelpagina. De eerste pagina van elke bijdrage bevat de titel en de naam van de auteur(s). Daarnaast wordt in ongeveer 50 woorden een korte persoonsbeschrijving per auteur gegeven met daarin volgende gegevens: naam en voornaam, geboortejaar, titel, beroepsomschrijving en instelling waaraan men verbonden is.

Abstract. Van het artikel wordt in maximum 150 woorden een samenvatting gemaakt zowel in het Nederlands, in het Frans als in het Engels waarin naast de probleemstelling het essentiële van de inhoud wordt weergegeven. Deze abstracts verschijnen o.m. in Sociological Abstracts.

Paragrafen. De paragrafen worden genummerd volgens het decimale stelsel. Hoofdparagrafen krijgen de nummers 1, resp. 2 enz.; subparagrafen krijgen de nummers 1.1., resp. 2.1., 2.2., enz.

Tabellen en grafieken. Deze dienen apart en opeenvolgend te worden genummerd. Alle tabellen en grafieken behoren een titel te dragen.

Voetnoten. Worden aan het einde van het artikel vermeld in de volgorde waarin ze in de tekst voorkomen. In de tekst zelf worden ze aangegeven door een arabisch cijfer tussen haakjes.

Literatuurverwijzingen, of de zgn. bibliografische voetnoten, worden in de tekst aangeduid door tussen haakjes de naam van de auteur (vanaf 3 auteurs enkel de eerste naam gevolgd door "e.a."), jaartal van de publicatie en de bladzijde(n) te vermelden; bijv. ... (Janssens, 1982c: 17-20). Na de voetnoten wordt in een bibliografie de volledige literatuurverwijzing gegeven. Voor een artikel zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), de titel van het artikel, het tijdschrift (onderstreept), jaargang, jaar (tussen haakjes), nummer, eerste en laatste pagina; bijv. JANSSENS, M.B.F.A., Relevantie van de sociologie voor de maatschappij, Sociologie en maatschappij, 13 (1982), nr. 3, 326-342. Voor een boek zijn dit de naam van de auteur(s) gevolgd door zijn (hun) voorletter(s), de titel (onderstreept), de uitgever, plaats en jaar; bijv. JANSSENS, M.B.F.A., PEETERS, J.O.P., Sociologie in de maatschappij, Het Vlaamse Boek, Antwerpen, 1982.

Overdrukken. Na het verschijnen ontvangt de auteur 3 nummers extra.

Redactiewerk. Het door de auteur aan de redactiesecretaris toegezonden artikel (op 5 exemplaren) wordt ter beoordeling voorgelegd aan vier referees. De beoordeling gebeurt anoniem en vereist ongeveer 3 maanden.

Tekstverwerking. De definitieve versie van de tekst wordt bij voorkeur ingeleverd op een 5 1/4 inch floppy disk, met een door MS-DOS gestuurd programma voor tekstverwerking. Voor het gebruik van andere systemen en/of formaten, neemt men eerst contact op met de redactiesecretaris.

voor **meer informatie** of verduidelijkingen staan de hoofdredacteur of de redactiesecretaris ter beschikking.

inhoud
3.1988

Mark Elchardus TEN GELEIDE	303
Johan De Deken DE SOCIALE BASIS VAN DE VREDESBEWEGING IN VLAANDEREN	305
Staf Hellemans KATHOLICISME EN VERZUILING IN BELGIË, DUITSLAND, NEDERLAND EN FRANKRIJK	351
Dominique Vancraeynest, Rudi Laermans, Christine Delhaye & Frank Sniijders WETENSCHAPSSOCIOLOGIE VAN OUD NAAR NIEUW	395
John Vincke, Luc Sabbe & Hugo Prinsen DE INVLOED VAN HET HOMOSEXUELE NET- WERK OP DE GEBRUIKTE SEXUELE TECH- NIEKEN. EEN ONDERZOEKSNOTA	431
Rubriek boekbesprekingen	447
Abstracts / Résumés	491
Medewerkers aan dit nummer	495